

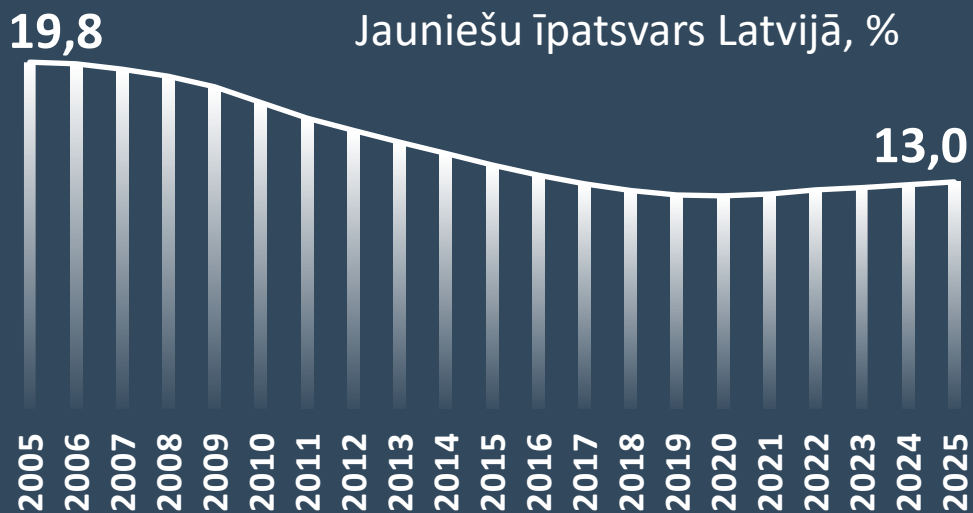
Izglītības un zinātnes
ministrija

Jaunatnes politikas aktualitātes

2026. gada 26. janvāris

Randa Keņģe

Izglītības un zinātnes ministrijas
Jaunatnes politikas nodaļas vadītāja

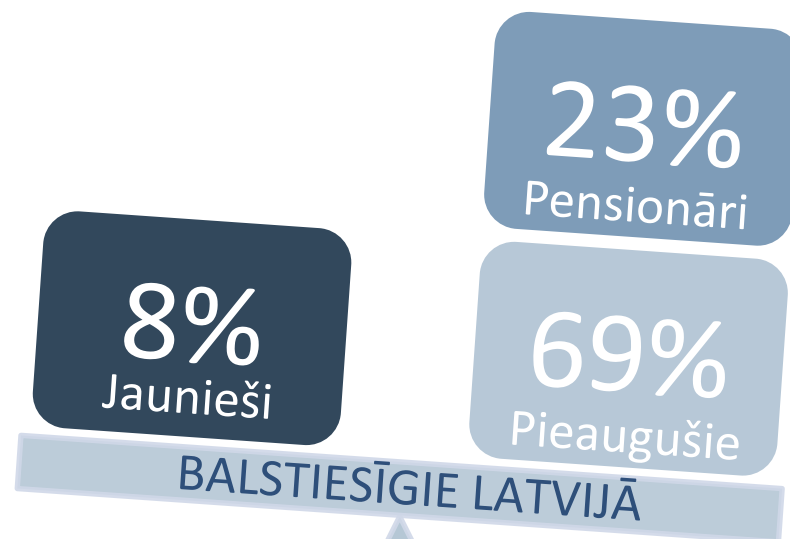
Jauniešu balss
un loma kļuvusi
mazāk sajūtama
demokrātiskajā
sabiedrībā

2023.g. Valsts Kontroles revīzijā «iedzīvotāju līdzdalība – neizmantota iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās» ir konstatēts:

«Tas, kā pašvaldības gan pirms ATR, gan pēc apvienošanās, ir veikušas darbu ar jaunatni, neveicina pilsoniski aktīvākas jaunās paaudzes veidošanos.»

12% jauniešu augsti novērtē
savas iespējas ietekmēt lēmumu
pieņemšanu pašvaldību līmenī

Avots: IZM jauniešu aptauja, 2024

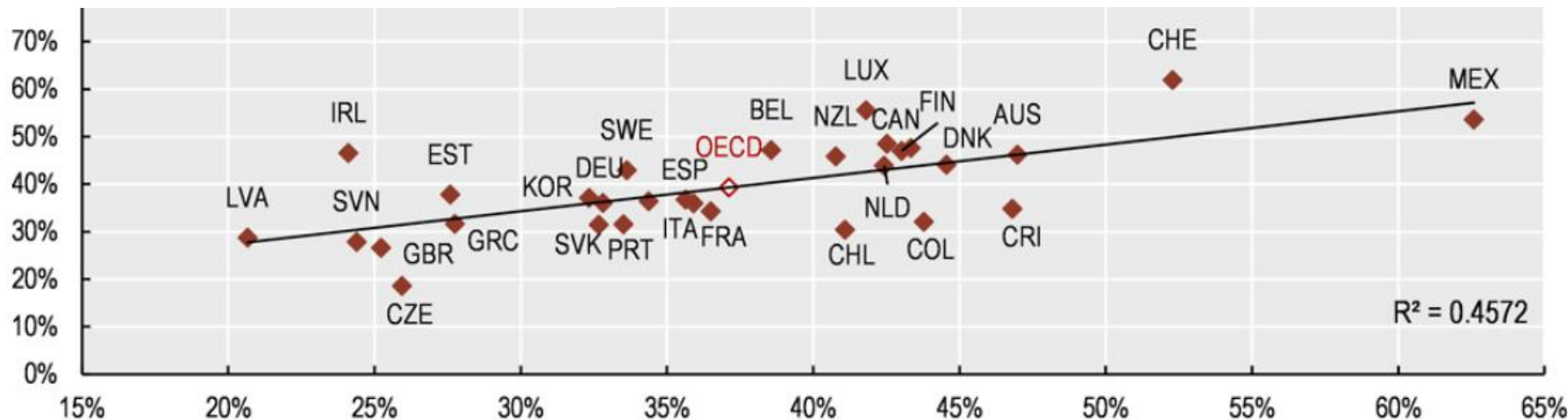
Avoti: OSP un atvērto
datu portāls 2025

«Lai nodrošinātu, ka ikviens jaunietis Baltijā jūtas iekļauts, mūsu sabiedrībām jāveido ciešas attiecības, droša telpa un iespējas vairogt uzticēšanos. **Piederības sajūtas veidošanai nepieciešams mērķtiecīgs darbs visos līmeņos, iesaistot jauniešus kā aktīvus partnerus, nevis pasīvus saņēmējus.**»

Avots: Pētījums «Linking Resilience and Youth Futures in the Baltics», Igaunijas Nacionālais aizsardzības un drošības izpratnes centrs, 2025

Uzticēšanās valsts valdībai un pārliecība, ka tā līdzsvaros dažādu paaudžu intereses, 2023. gads

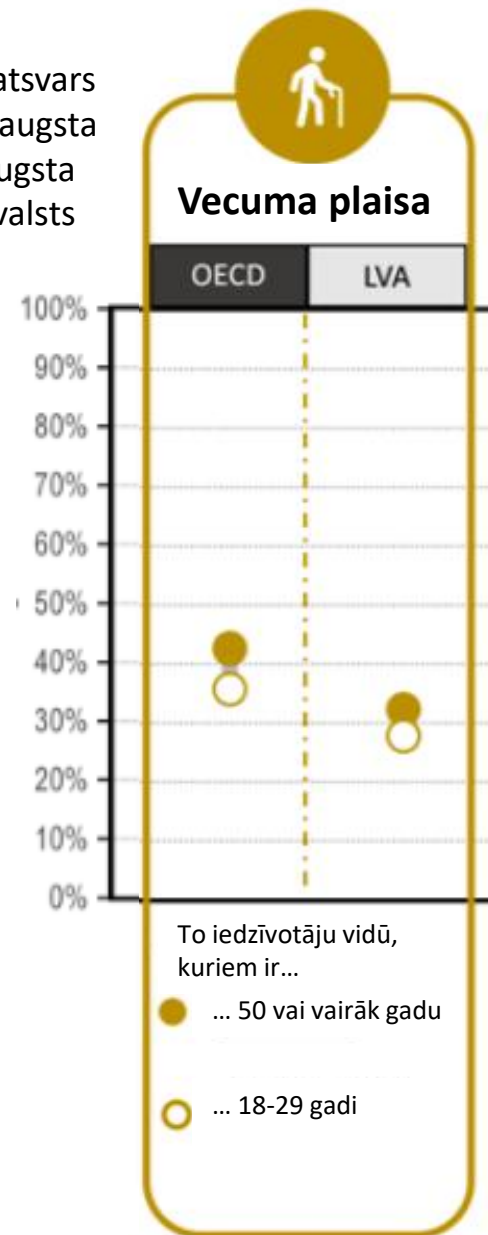
Iedzīvotāju īpatsvars (%), kuriem ir augsta vai mēreni augsta uzticēšanās valsts valdībai

To iedzīvotāju īpatsvars (%), kuri ir pārliecināti, ka valdība līdzsvaros pašreizējo un nākamo paaudžu intereses.

Avots: OECD, Government at a Glance 2025

Iedzīvotāju īpatsvars (%), kuriem ir augsta vai mēreni augsta uzticēšanās valsts valdībai

Avots: OECD, Government at a Glance 2025

Kāpēc iesaistīt jauniešus lēmumu pieņemšanā?

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pieaug jauniešu
pilsoniskā aktivitāte,
līdzdalība un iesaiste
sabiedriskajā dzīvē

Svaigs skatījums,
atvērtāki un
dinamiskāki
risinājumi, jauno
tehnoloģiju ieviešana

Starppaaudžu
taisnīgums un
sadarbība

Augstāka uzticība un
piederība
skolai/kopienai/valstij

Jaunieši –

personas vecumā no **13 līdz 25 gadiem**

~ 240 000 jaunieši

Pamatuzdevumi darbā ar jaunatni:

- 1) atbalstīt un veicināt **jauniešu iniciatīvas**, radot labvēlīgus apstākļus viņu intelektuālajai un radošajai attīstībai;
- 2) nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences **neformālās izglītības** ceļā;
- 3) nodrošināt jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot **brīvo laiku**;
- 4) nodrošināt jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas **informācijas pieejamību**.

Jaunatnes politikas plānošanas dokumenti

Jaunatnes politikas rīcības virzieni 2022 - 2027

Izglītības un zinātnes
ministrija

Darba ar
jaunatni
kvalitatīvas un
ilgtspējīgas
sistēmas izveide
un attīstība

Plašākas un
aktīvākas
jauniešu
līdzdalības
veicināšana

Darba tirgum un
patstāvīgai
dzīvei
nepieciešamo
prasmju un
īemaņu apguves
veicināšana

Jauniešu ar
ierobežotām
iespējām
iekļaušanas
veicināšana

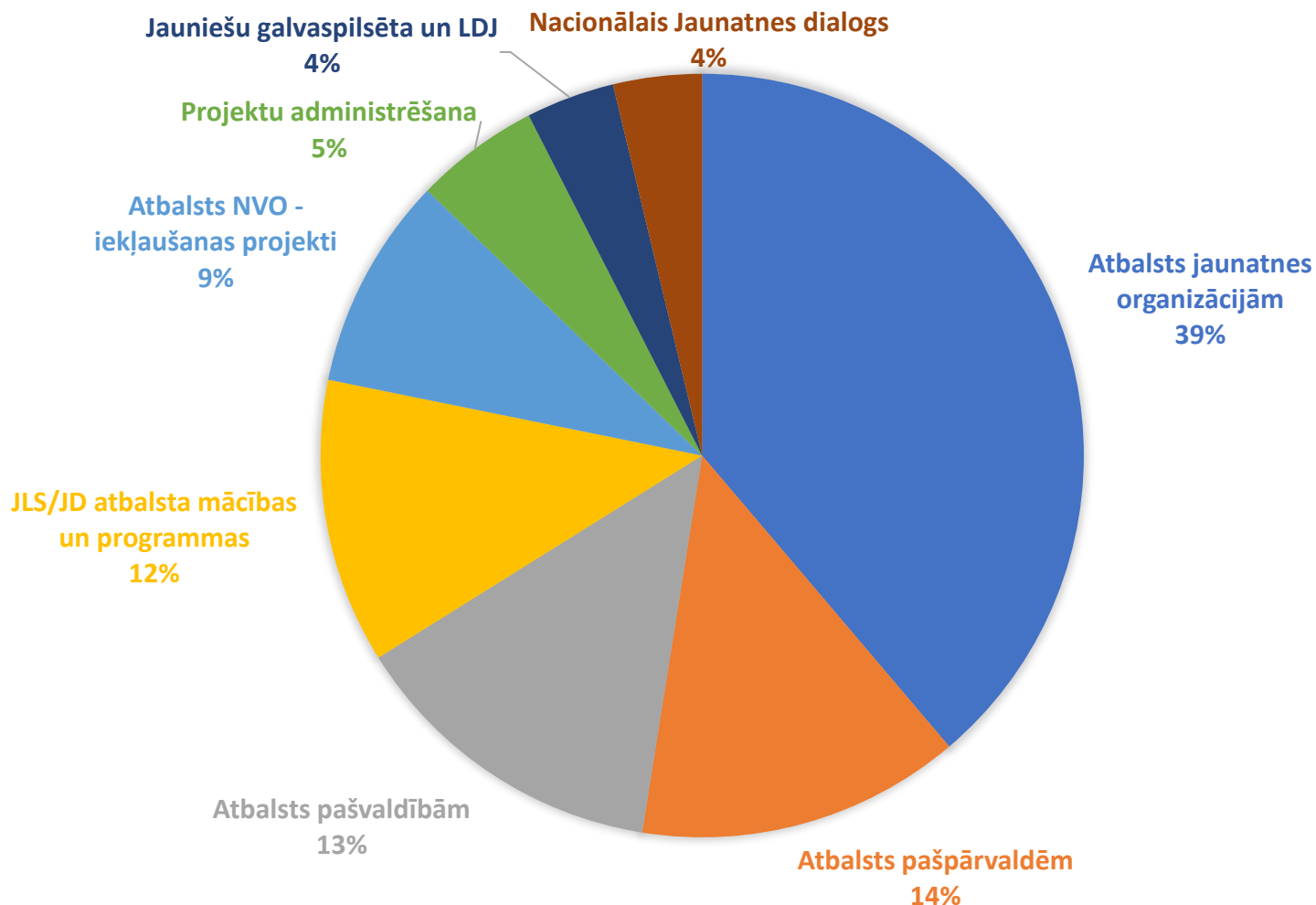
Izglītības un zinātnes
ministrija

Jaunatnes politikas valsts programma: 1 324 604 EUR (2026.g.)

Izglītības un zinātnes ministrs
apstiprina ikgadējo jaunatnes
politikas valsts programmu, kurā
noteiktas ikgadējās jaunatnes
politikas prioritātes atbilstoši
jaunatnes politikas plānošanas
dokumentiem

Jaunatnes likums

Pašvaldību kompetence darbā ar jaunatni

plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot **pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus**

veic darbu ar jaunatni, ievērojot jaunatnes politikas pamatprincipus un valsts jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus

nodrošina institucionālu sistēmu darbam ar jaunatni

Pašvaldību kompetence darbā ar jaunatni

Pašvaldība nodrošina jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām **iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu pašvaldības lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas**

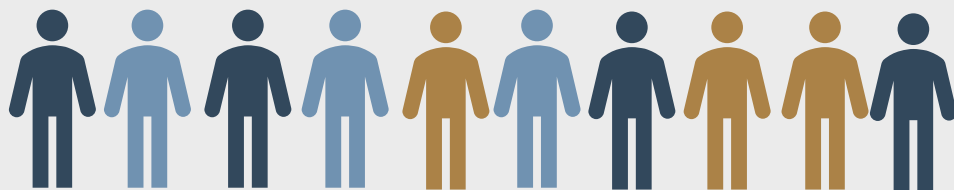
Veicina jauniešu darba tikumu un patriotismu, neformālo izglītību, brīvprātīgo darbu, fiziskās aktivitātes un iesaistīšanos kultūras dzīvē kā būtiskus brīvā laika lietderīgas izmantošanas veidus

Atbalsta jauniešu **brīvā laika lietderīgai izmantošanai nepieciešamās vides attiecīgu pielāgošanu**

DARBĀ AR JAUNATNI IESAISTĪTIE

91

JAUNATNES LIETU
SPECIĀLISTI

217

JAUNATNES
DARBINIEKI

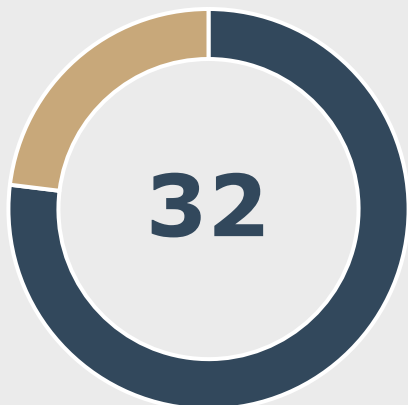
JAUNIEŠU CENTRI

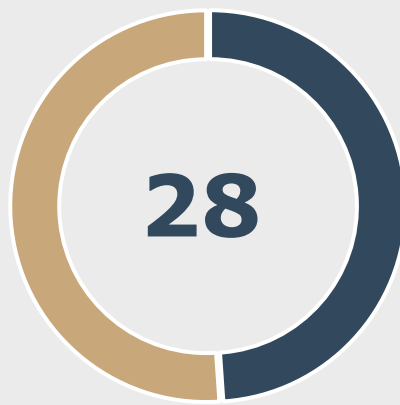
176 PAŠVALDĪBU

18 NVO

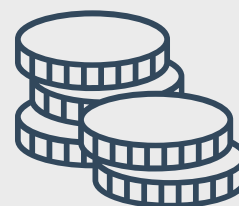
JAUNIEŠU LĪDZDALĪBA

JAUNIEŠU
DOMES

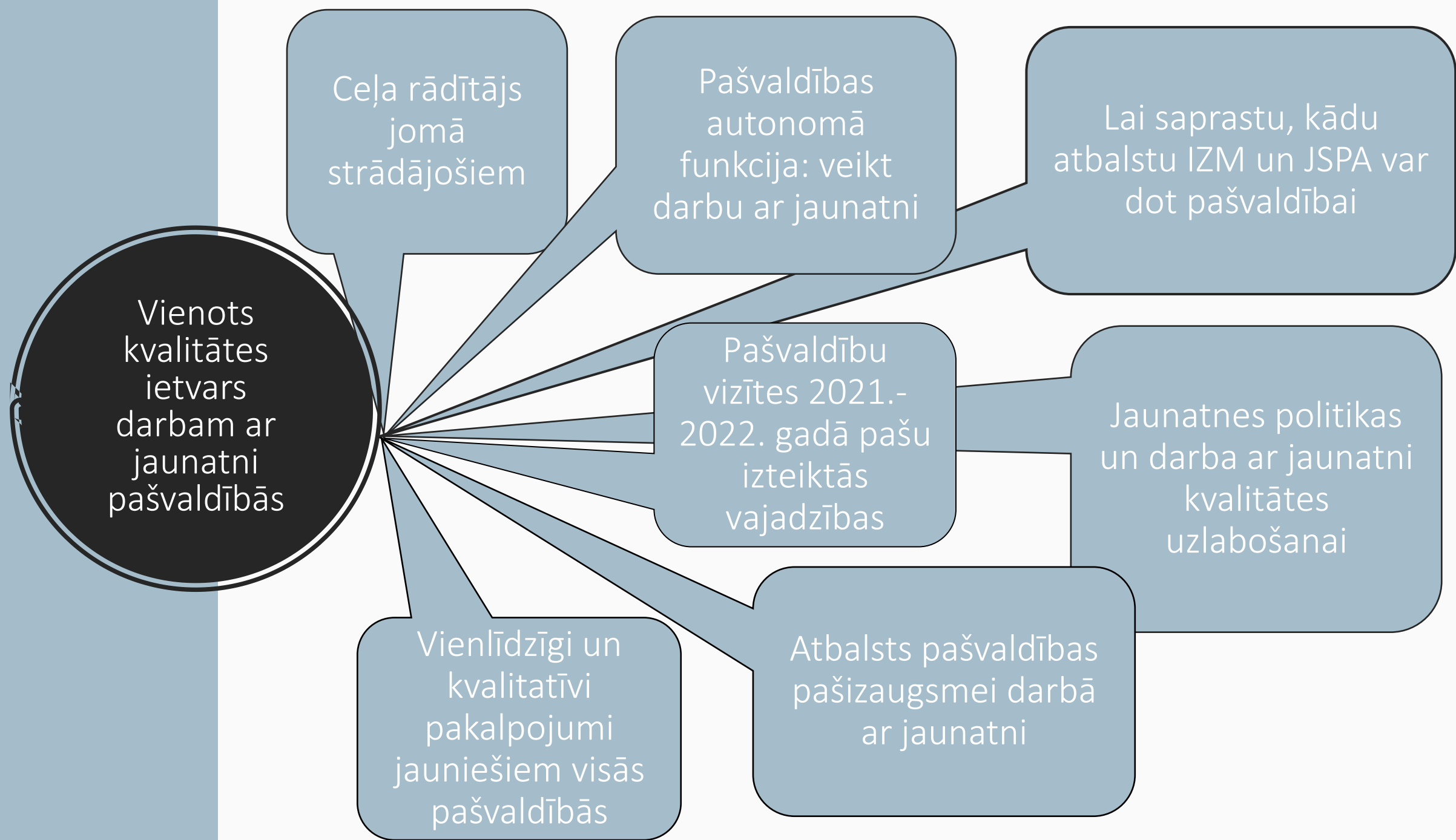

JAUNATNES LIETU
KONSULTATĪVĀS
KOMISIJAS

PAŠVALDĪBU BUDŽETS DARBAM AR JAUNATNI

Izpildes rādītāji Latvijā

61.4%

1. Darba ar jaunatni kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas izveide un attīstība

- ✓ Pašvaldības plānošanas dokuments
- ✓ Darbā ar jaunatni atbildīgā iestāde vai pašvaldības struktūrvienība
- ✓ Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits sadarbības mehānisms starp institūciju sadarbībai
- ✓ Ikgadējs finansējums darba ar jaunatni īstenošanai
- ✓ Pašvaldība vismaz reizi gadā apkopo datus par jauniešiem

67,4%

3. Jauniešu līdzdalības veicināšana

- ✓ Jauniešu centrs un telpas jauniešiem
- ✓ Jauniešu dome un tās darbība
- ✓ Jauniešu iesaiste pašvaldības komisiju/ komiteju darbā
- ✓ Dialoga veicināšana ar jauniešiem
- ✓ Atbalsts jauniešu organizācijām
- ✓ Pašvaldības aktivitātes, lai veicinātu jauniešu pilsonisko un politisko līdzdalību

2. Darbā ar jaunatni iesaistītais personāls

- ✓ 1 pilnas slodzes jaunatnes lietu speciālists
- ✓ Atkarībā no jauniešu skaita, pašvaldībā ir nodarbināts **jaunatnes darbinieks**
- ✓ Specialisti regulāri profesionāli pilnveidojas
- ✓ Jaunatnes darbinieku specializācija (mobilais, ielu, digitālais)
- ✓ Atbalsta mehānismi darbinieku izdegšanas mazināšanai

57.8%

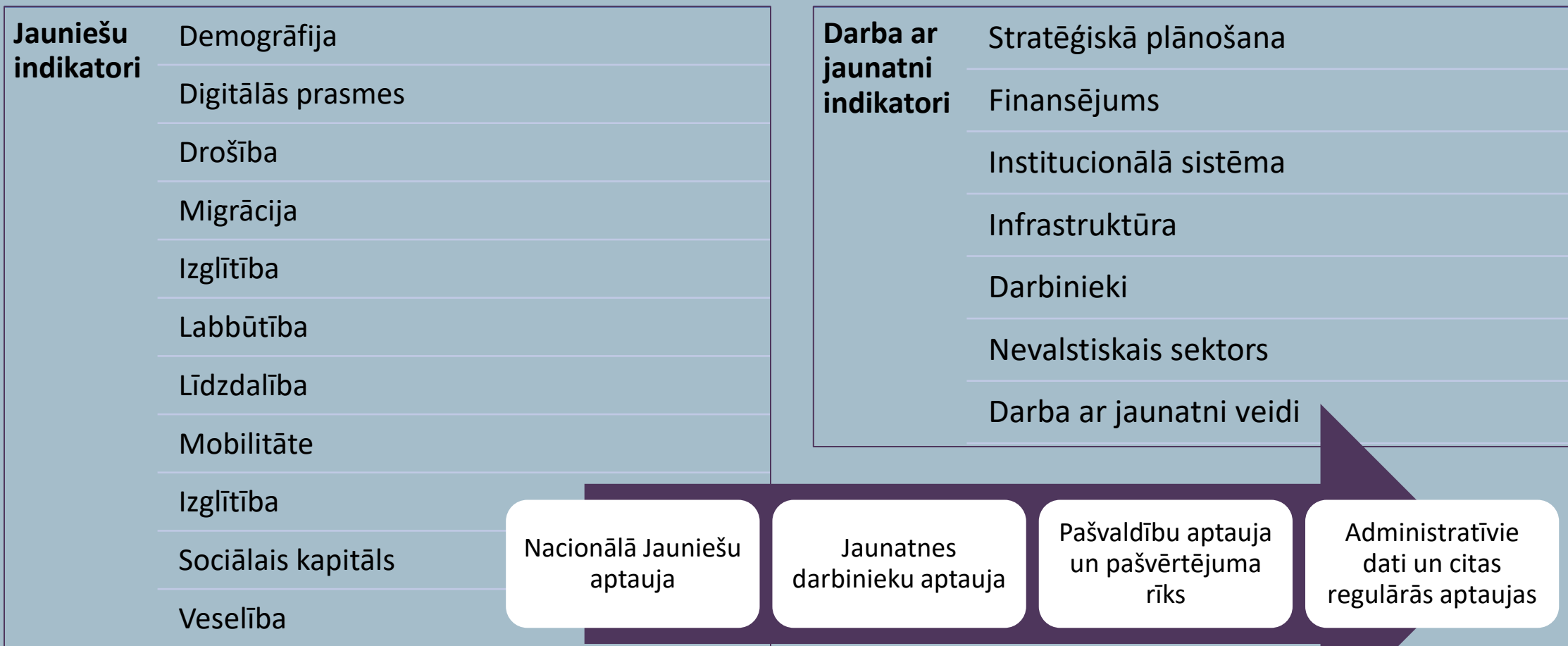
4. Darba ar jaunatni īstenošana

- ✓ Darba ar jaunatni aktivitātes
- ✓ Informācijas pieejamības nodrošināšana jauniešiem
- ✓ Darba ar jaunatni veidi
- ✓ Darba ar jaunatni metodes un pieejas
- ✓ Iekļaušanas aktivitātes
- ✓ Jauniešu kompetenču atzīšana

67.6%

Jaunatnes politikas monitorings

Struktūra un tvērumi

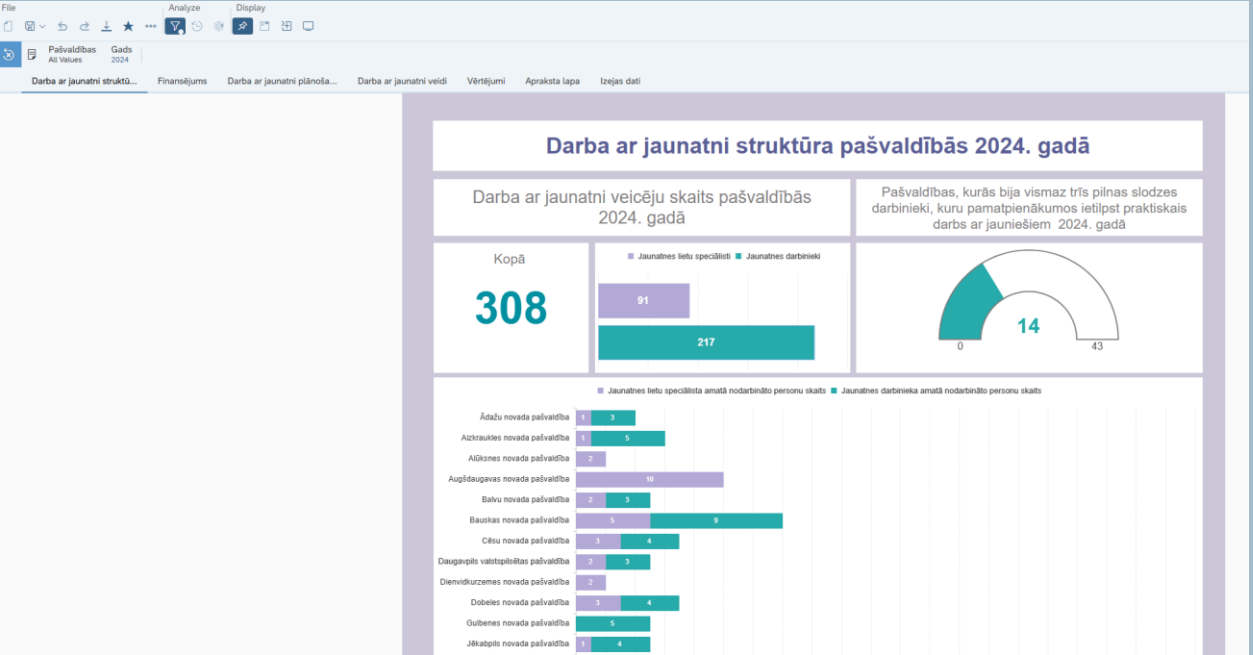
Jaunatnes politikas monitorings

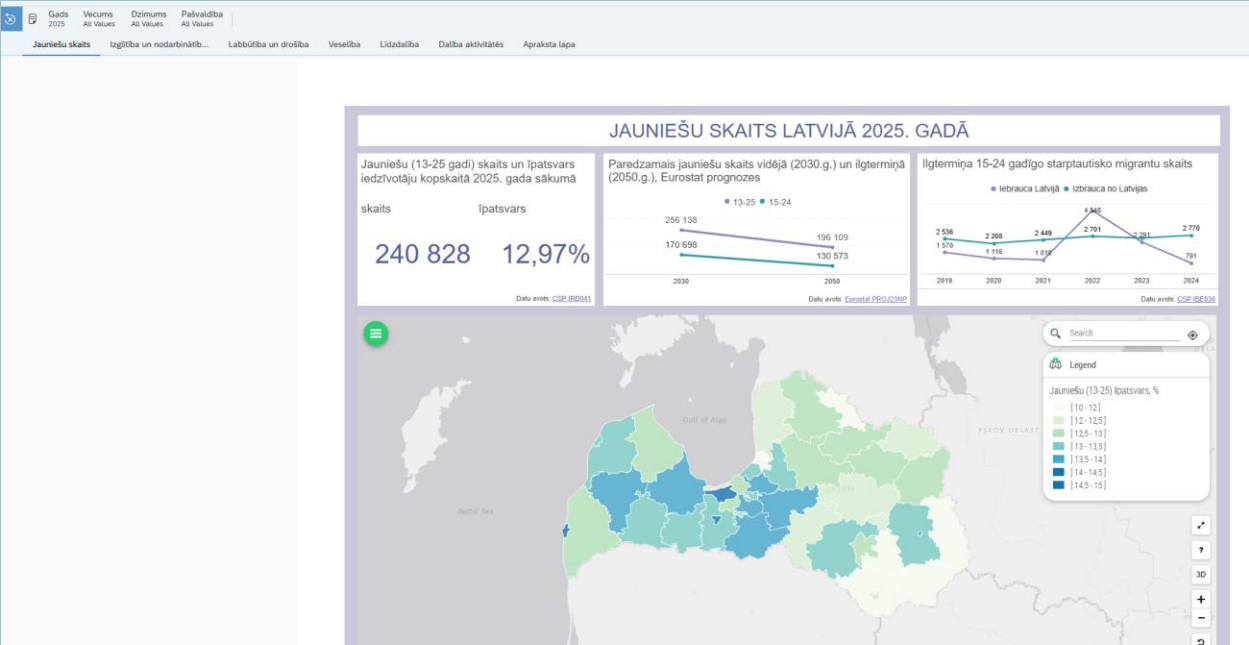
YouthWiki

<https://www.viis.gov.lv/monitoringa-riki>

Darba ar jaunatni raksturojums

Jauniešu mērķa grupas raksturojums

Nodrošina dzīvei nepieciešamo
kompetenču apguves iespējas jauniešiem

Plāno darbu
ar jaunatni

Veicina
jauniešu
iniciatīvas

Īsteno
projektus
darbā ar
jaunatni

Nodrošina lietderīga
brīvā laika
pavadīšanas
iespējas jauniešiem

Veicina jauniešu,
t.sk. ar ierobežotām
iespējām, līdzdalību

Jaunatnes darbinieks

Pielieto valodu, digitālās, komandas sadarbības
prasmes; ievēro profesionalitāti un ētikas normas

Jaunatnes darbinieka ceļa karte

Profesionālās kvalifikācijas prasības - 6. profesionālās kvalifikācijas līmenis

EIROPAS SAVIENĪBA

Izglītības un zinātnes ministrija

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

JAUNATNES LIETU SPECIĀLISTA UN JAUNATNES DARBINIEKA LOMA PAŠVALDĪBĀ

Jaunatnes lietu speciālists - amats

- ✓ Obligātās neformālās izglītības mācības,
- ✓ ieteicamais amata apraksta paraugs

Ieteikums: 1-2 darbinieki pašvaldībā

Jaunatnes darbinieks - profesija

- ✓ Obligāta profesionālā pilnveide, valsts atzīta apliecība (plānota no 2026.g.)
- ✓ Profesijas standarts

Ieteikums: 1 darbinieks uz 200-700 jauniešiem, var specializēties dažādās darba ar jaunatni jomās

Nacionālais jaunatnes dialogs

1. Forums

Jaunieši darbojas tematiskajās grupās; katrā virstēmā izvirza prioritāros jautājumus, ar ko strādās turpmāk.

3. Diskusijas un priekšlikumu izstrāde

Jaunieši tematiskajās grupās tiekās ar nozaru ministriem, diskutē par aktuālajiem jautājumiem un izstrādātajiem priekšlikumiem.

5. Rezultātu nodošana un atgriezeniskā saite

Rezultāti iesniegti valdībai, Jaunatnes konsultatīvajai padomei; gala ziņojums tiek prezentēts Ministru kabinetā; Ministri un deputāti sniedz atbildi jauniešiem.

2. Praktiska darbošanās

Jaunieši izanalizē situāciju savā pašvaldībā; tiek organizētas klātienes tikšanās; jaunieši izstrādā priekšlikumus.

4. Gala ziņojuma sagatavošana

Jaunieši precizē savus priekšlikumus, tiekas tematiskajās grupās; tiek izstrādāts gala ziņojums.

Forums

Atgriezeniskā saite par priekšlikumu virzību; sākas jauns cikls.

Latvijas Jauniešu galvaspilsēta 2026 – Rēzekne
Latvijas Jauniešu galvaspilsēta 2027 – ?

Labākais darbā ar jaunatni

Jaunatnes lietas Youth Wiki

